

**СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ
БАГАТОКОМПОНЕНТНИХ ТЕРМІНІВ ПІДМОВИ БІОТЕХНОЛОГІЇ (НА
МАТЕРІАЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВ)**

Личик Вікторія

*магістрантка 2 року навчання гуманітарно-педагогічного факультету,
Національний університет біоресурсів і природокористування України (м.
Київ, Україна)*

*Сиротіна Олена, наукова керівниця – кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри іноземної філології і перекладу*

У сучасному світі спостерігається швидкий розвиток різних сфер людської діяльності, що призводить до появи нових слів і термінів, які стають все більш поширеними серед людей. Багато з цих лексичних одиниць введені в мову неофіційно і ще не мають статусу літературних слів. Значний приріст словникового складу мови також відбувається завдяки новим словам або неологізмам. Крім того, поповнення словників відбувається через появлення нових значень для існуючих слів. Це явище поширене у всьому світі і спостерігається в різних мовах.

Термінологія в галузі біотехнології вважається однією з найскладніших. Особливості термінології в англійській біотехнології, включаючи комбінації термінів і концепцій з різних джерел і періодів їх створення, а також загальну термінологічну нерегулярність, створюють складнощі для процесу перекладу. Один зі способів подолання цього лінгвістичного бар'єру для перекладачів у

сфері біотехнології полягає в розробці системи "перекладу", що ґрунтується на структурних і семантичних відповідностях між мовами та вимагає розуміння складних чинників, які виникають під час процесу перекладу.

Переклад біотехнологічних текстів вимагає особливої уваги через те, що вони містять в собі вузькоспеціалізовану і складну термінологію. Біотехнологічні терміни, більше того, виходять за межі наукових текстів і використовуються у повсякденному спілкуванні та навіть у літературі. Успішний переклад вимагає точних перекладів і адекватних пояснень біотехнологічних термінів.

При аналізі англomовної термінології у сфері біотехнології можна виділити наступні категорії термінів: методи та процедури отримання генетично модифікованих продуктів; назви продуктів, що використовуються в галузі біотехнології; використання речовин і препаратів у біотехнології; організації та їх функціонування в галузі біотехнології; методологія для отримання генетично модифікованих продуктів; правові та етичні аспекти, пов'язані з біотехнологією; генна інженерія та наукові дослідження в цій галузі; бізнес та промисловість біотехнологій; питання біобезпеки та використання генетично модифікованих організмів.

Аналіз термінології біотехнологічної галузі показує, що ці терміни можна розподілити в залежності від їх структури на морфеми окремих слів та фрази. Залежно від кількості компонентів і зв'язків між ними, біотехнологічні терміни розділяються на двокомпонентні і багатоконпонентні. Ці терміни вважаються найкращими інструментами в сучасній науці для точного і чіткого позначення понять у галузі біотехнології.

Дифрази, тобто терміни, що складаються з двох повнозначних слів, в основному відносяться до таких структурних типів: N + N; A + N; N + Prep + N; Past Participle + N; Present Participle + N; N + Gerund.

У триграмах можна виявити словосполучення та слова, які перебувають у перехідному статусі. Прийменникові конструкції становлять лише невелику частину трискладових словосполучень. Терміни, що складаються з чотирьох слів, також включають словосполучення та лексичні одиниці, які знаходяться у

перехідному стані. У складених термінах переважно містяться два слова, хоча деякі можуть складатися з трьох або навіть чотирьох складових. Максимальна кількість слів у терміні обмежена шістьма, що відповідає стандартам, оскільки близько 98-99% термінів мають не більше ніж чотири слова. Зазвичай, більше 99% біотехнологічних термінів включають 1-3 основи, що є найпоширенішими в обсязі словника. Щодо довжини слів, то 97% термінів складаються з 1-5 морфем. Серед них найчастіше зустрічаються слова з 7 до 20 букв, що стосується 82% термінів.

Зі збільшенням кількості компонентів у складних термінах також збільшується кількість структурних моделей. Отже, зі збільшенням компонентів у складних термінах спостерігається зменшення їхнього вживання у наукових текстах. Збільшення довжини багатокомпонентних термінів може призвести до застосування скорочень. Позитивний аспект полягає в тому, що використання скорочених форм сприяє структурній ясності в наукових текстах, спрощує вирази, що стосуються подібних понять, та скорочує загальну довжину термінологічних фраз.

Внаслідок цього, комплексне дослідження біотехнології демонструє, що різноманітність і багатоаспектність цієї галузі значно впливають на створення її термінології. Подальший розвиток науки та відповідних термінологічних систем зумовлює використання термінів, які були прийняті з різних суміжних галузей знань. Тому використання термінологічних словосполучень є найрозповсюдженішим і важливим явищем у терміносистемі біотехнологічної науки.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет
Рада молодих учених гуманітарно-педагогічного факультету
Рада аспірантів гуманітарно-педагогічного факультету
Студентська організація гуманітарно-педагогічного факультету
ЗА ПІДТРИМКИ СПІЛКИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НУБІП УКРАЇНИ,
EURODOC, РАДИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ТА РАДИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ НАПН УКРАЇНИ

«СУЧАСНІ ГУМАНІТАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ
НАУКОВЦІВ У ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОМУ СВІТІ:
ВИКЛИКИ, ІННОВАЦІЇ, БЕЗПЕКА»

Матеріали міжнародної очно-дистанційної науково-
практичної конференції молодих вчених

6-7 листопада 2023 року
Частина 1

КИЇВ-2023

УДК 159.9:316:37:81

С 90

Сучасні гуманітарні дослідження молодих науковців у глобалізаційному світі: виклики, інновації, безпека: Тези міжнародної очно-дистанційної науково-практичної конференції молодих вчених (6-7 листопада 2023 р.) [у 2-х ч.] /За заг.ред. О.М. Прохорчука. – К., 2023. Ч.1.-233с.

Рекомендовано до друку

Вченою радою Гуманітарно-педагогічного факультету

(Протокол №6 від 17.11.2023)